

Praktische tips voor ouders

Je kind te voet en met
het openbaar vervoer op weg

BIW

Praktischetips voor ouders

Wat is er meer vanzelfsprekend dan stappen? Vanaf zeer jonge leeftijd leer je het vanzelf. De ene voet voor de andere zetten is echter niet hetzelfde als stappen op straat, in het verkeer. Dat laatste is iets wat je kind niet zelf kan leren. Daarvoor heeft het jou nodig.

Auto's, vrachtwagens en andere motorvoertuigen hebben een belangrijke plaats veroverd in onze straten. Voor kinderen is er daarentegen steeds minder plaats. Veel volwassenen vinden de straat onveilig. Ze willen hun kinderen beschermen door ze met de auto te vervoeren. Je kinderen beschermen houdt echter ook in dat je ze leert zelfstandig te zijn in het verkeer en zich te verplaatsen op een zo veilig mogelijke manier. Je leert je kind wel z'n tanden te poetsen, "dag" te zeggen en nog duizend dingen meer. Je kind leren zich veilig in het verkeer te begeven is niet minder belangrijk.

Kinderen leren ook door na te bootsen. Het heeft dus geen zin je kind wijze raad te geven als je zelf zonder te kijken de straat overloopt of als je oversteekt als het mannetje op rood staat. Met deze brochure bieden we je een reeks tips voor kindvriendelijk verkeersgedrag, en een kort leerprogramma voor de jonge voetganger. We overlopen de typische gedragingen die kinderen in het verkeer in moeilijkheden kunnen brengen en geven concrete tips om dit te voorkomen. Tenslotte hebben we het nog over kinderen in het openbaar vervoer.

We hopen dat deze verkeersgids je kan helpen om je kind veilig door het verkeer te loodsen.

Overzicht

De jonge voetganger	pagina 4
Hoe leer je je kind de straat kennen ?	pagina 4
Goed oversteken ? Een geheugensteuntje	pagina 13
Je kind in het verkeer	pagina's 5 tot 18

Het gedrag van kinderen in het verkeer

= Tips voor ouders en grootouders

= Tips voor bestuurders

Bestuurders van vrachtwagens, bussen en autocars :

alle zijn voor jullie zeker van tel.

Openbaar vervoer, kinderen toegelaten

pagina 19

De jonge voetganger

Hoe leer je je kind de straat kennen ?

Ouders zijn vaak niet voor niets ongerust als hun kinderen de straat op gaan. *Wees voorzichtig, let goed op, doe geen gevaarlijke dingen...* zijn dagelijkse uitspraken. Maar in plaats van enkel vage opmerkingen te maken, is het beter je kind concrete tips te geven. Dit kan reeds vanaf jonge leeftijd.

Jaag je kind ook geen angst aan in het verkeer. Zo zou het in risicosituaties wel eens alles overboord kunnen gooien.

Je kind het verkeer leren kennen beperkt zich niet tot het wijzen op mogelijke gevaren, maar bestaat ook uit het aanleren van een concreet veilig gedrag. Profiteer van elke gelegenheid die zich voordoet om uw kind beter wegwijs te maken in het verkeer: wandelingen, te voet boodschappen doen...

Klein Duimpje en de reuzen

Door hun kleine gestalte kunnen kinderen niet over de auto's heen kijken. Dit heeft als gevolg dat ze niet of te laat door bestuurders worden opgemerkt.

Leer je kind zo snel mogelijk dat zien niet gelijk is aan gezien worden. Het is niet omdat je kind zelf een auto ziet, dat de bestuurder je kind ook gezien heeft.

Kies kleurrijke kledij (rood, oranje, geel) zodat je kind opvalt in het verkeer. In de winter is een heldere jas met reflecterende strips ideaal. Steeds meer kledingmerken hebben zulke kledij in hun gamma. Ook boekentassen en rugzakken kunnen

best van reflecterend materiaal worden voorzien. Je kan reflecterende armbanden, gordels, zelfklevende stroken enz. ook afzonderlijk kopen in sportwinkels, grootwarenhuizen, handwerk-winkels en bij het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid. Door de heldere kleuren en het reflecterend materiaal wordt je kind reeds van ver opgemerkt door autobestuurders die hun lichten hebben aangestoken. Let dubbel zo goed op in de buurt van parkings. Bestuurders die achterwaarts hun parkeerplaats uitrijden zien je kind vaak niet. Geef het dus zeker een hand.

Vertraag als je een kind op de stoep, op de berm of op het fietspad ziet. Een paar tellen later kan het kind zich immers plots op jouw weg bevinden.

Als je je parkeerplaats uitrijdt, kijk dan goed of er geen kinderen vlak in de buurt zijn. Vertraag als je in de buurt van een school, park, sporthal of speelplein rijdt : hier zijn vaak kinderen aanwezig.

Zet nooit je auto op de stoep. Zo voorkom je dat kinderen worden gedwongen om op de rijbaan te lopen. Parkeer ook niet te dicht bij het zebrapad. Anders belemmert je auto het zicht van kinderen die willen oversteken.

Vanaf drie jaar

Verkeersopvoeding kan nooit vroeg genoeg beginnen. Kinderen komen immers van kleins af aan in contact met de straat. Het eerste besef dat je je kind best bijbrengt is het verschil tussen de weg voor de auto's, en de stoep voor de voetgangers. Laat je kind steeds aan de kant van de huizen lopen en wandel zelf langs de straatkant terwijl je het een hand geeft. Geef ook zelf altijd het goede voorbeeld : stop aan de stoeprand en kijk goed naar alle kanten vanwaar verkeer kan komen, steek over in een rechte lijn, kies voor het zebrapad, wacht tot het mannetje op groen staat...

Mijn werk ? Ik speel.

Spelen boven alles! Kinderen vinden altijd en overal plaats om te spelen. Ook de straat en het verkeer nodigen daartoe uit. Wie heeft nooit van witte streep tot witte streep op het zebrapad gesprongen ?

Tracht voor je kind andere gelegenheden te scheppen waar het zich fysiek kan uitleven. Verbied je kind ook niet alles. Weeg af wat je je kind kan toelaten naargelang de omgeving, de snelheid van de auto's, de drukte,...

Een kind dat op de stoep of op de berm speelt, kan zijn spel gemakkelijk op de rijbaan voortzetten. Je kan je aan alles verwachten. Vertraag en let dus extra goed op als er kinderen in de buurt zijn.

Vanaf vier jaar

Vanaf deze leeftijd kan het kind al veel begrijpen.

Leg je kind uit wat je doet en waarom.

Het mannetje staat op rood.

Het is nu aan de auto's om door te rijden.

Wij moeten dus wachten.

*We rennen niet bij het oversteken over,
anders vallen we misschien, en als er dan
net een auto aankomt..*

*Er komt een auto aangereden. We kunnen
hem beter laten voorgaan omdat hij nogal
snel rijdt.*

Probeer zelf steeds exact te doen wat je van je kind verwacht, ook al kan je als volwassene gerust een aantal stappen overslaan.

Relativeer de veiligheid die sommige voorzieningen op straat bieden.

Het zebrapad is de goede plaats om over te steken, maar ook daar stop je beter om uit te kijken.

8 Als het mannetje op groen staat, moet je toch nog eens goed kijken of alle auto's gestopt zijn.

De stoep biedt je kind geen 100% veiligheid. Vaak moeten we even de rijbaan op omwille van verhuishagens, geparkeerde auto's, werken aan de stoep, reclameborden... Auto's kunnen de stoep ook oprijden om een garage of een parking binnen te rijden of te verlaten.

Loopt je kind graag een eindje voor, dan hoef je dit niet te verbieden.

*Ren nooit terwijl je oversteekt
en wacht je kind nooit op aan
de overkant van de straat: op
die manier leer je het geen
houding aan die wel eens
fataal zou kunnen zijn.*

Het is wel noodzakelijk je kind de gewoonte aan te leren te stoppen aan de stoeprand en te wachten op de volwassenen die hem vergezellen.

Stoppen aan de stoeprand is belangrijk om goed te kunnen oversteken. Door te stoppen houdt je kind even op met spelen en kan het zijn aandacht ten volle op het verkeer richten. Aan de stoeprand komt je kind terug tot het besef dat er

vanaf dan iets anders te doen valt dan te spelen : kijken, luisteren, zich laten zien...

Deze stop is dus de noodzakelijke voorwaarde waardoor je kind zich kan concentreren op het verkeer en de situatie kan overzien.

Vanaf

ongeveer 6 jaar

Vanaf deze leeftijd kan je beginnen met echte oversteek oefeningen op de straat. Probeer niet alles in één keer uit te leggen. Alles moet wel honderd keer herhaald en geoefend worden.

Je kiest best een moment wanneer je zelf rustig de tijd kan nemen en niet te veel zorgen aan je hoofd hebt, en wanneer je voelt dat je kind openstaat voor nieuwe dingen. Laat de oefeningen ook niet te lang duren. Voor zesjarigen is een kwartier al heel lang.

Je oefent het best in een gekende omgeving. Begin in kalme, smalle straten met weinig en traag verkeer. Nadien kan je dezelfde oefeningen uitvoeren op plaatsen die wat drukker zijn.

Nee bedankt,
ik hoef geen bril!

Kinderen hebben even goede ogen als volwassenen, maar kunnen moeilijk selecteren waar ze naar moeten kijken alvorens over te steken. Wat is het belangrijkste? Het ijskarretje, de vogel in de boom of de auto die komt aangereden? Kinderen hebben ook meer moeite om te bepalen waar geluiden vandaan komen: van voren, van achteren, van opzij?

Wees steeds op je hoede als er kinderen in de buurt zijn. Ook al hebben ze je gezien, hun gedrag blijft onvoorspelbaar.

10

Je gaat best stapsgewijs tewerk.

1 Toon hoe het moet.

Indien je je kennis graag opfrist kijk dan op pagina 13.

- Geef je kind een hand.
- Zorg ervoor dat je kind de verkeerssituatie goed kan overzien.
- Leg nauwgezet uit wat je precies doet.

2 Oefen samen

- Ga terug naar het beginpunt van de eerste stap. Let erop dat ook nu de eerder gegeven aanwijzingen worden gerespecteerd.
- Geef je kind nog steeds een hand, maar plaats je nu een beetje verder naar achter zodat je kind je naar de overkant leidt.
- Laat je kind vertellen wat het doet en beantwoord zijn vragen.

3 Je kind toont nu hoe het moet

Keer terug naar het vertrekpunt.

- Leg je kind vervolgens uit dat het nu zelf moet beslissen wanneer het zal oversteken. Je kan je kind geruststellen door nog even te benadrukken dat je vlakbij bent.
- Als je kind dat wenst, kan je het nog steeds een hand geven.
- Feliciteer je kind voor de stappen die goed werden uitgevoerd. Een mislukking behoeft geen verwijt : geef opnieuw uitleg bij de minder goed uitgevoerde of overgeslagen stappen en ga terug naar stap één.

Als je denkt dat je kind alles onder de knie heeft, fris dan na verloop van tijd de verschillende stappen nog eens op. Zo kan je er zeker van zijn dat je kind veilig oversteekt. De drie stappen hoeven niet in elke oefenbeurt aan bod te komen.

Aandacht, aandacht !

Kinderen kunnen vaak maar aan één ding tegelijkertijd aandacht besteden. Alle aandacht kan plots worden opgeslorpt door iets wat niets met het verkeer te maken heeft.

Leer je kind eerst oversteken op plaatsen waar het zijn aandacht zo weinig mogelijk moet verdelen : kalme, kleine en smalle straten met langzaam rijdend verkeer.

Als je een kind ziet oversteken, hou er dan rekening mee dat zijn aandacht niet altijd naar jou gaat.

Actie en reactie

Kinderen reageren trager dan volwassenen en hebben meer tijd nodig om tot een beslissing te komen. Tegen de tijd dat een auto voorbijgereden is en het kind beslist om over te steken, komt er misschien al een andere auto aan.

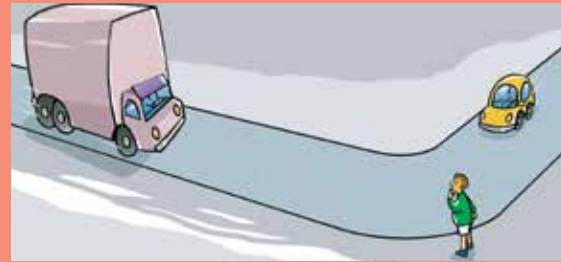
Neem bij oversteek oefeningen voldoende tijd en laat je kind steeds meedenken.

Vertraag! Het kind dat aan de stoeprand wacht, kan plots de beslissing nemen om over te steken als jij komt aangereden.

12

Hoe kleiner, hoe verder weg!

Kinderen schatten afstanden vaak verkeerd in : ze verwarren grootte met afstand. Voor een kind is groot gelijk aan dichtbij en klein gelijk aan veraf. Een vrachtwagen lijkt dan dichterbij, terwijl dat in werkelijkheid niet zo is. Het vraagt voor een kind ook meer tijd om in te schatten of een auto snel of langzaam rijdt, of gewoon stilstaat.

Als je met je kind op stap bent, stel dan een aantal vragen in verband met de afstand en snelheid van voertuigen. Staat die auto stil of rijdt hij ? Rijdt deze auto snel of traag ? Rijdt de auto tegen een constante snelheid, vertraagt of versnelt hij ? Is hij nog veraf of al dichtbij ? Heb je genoeg tijd om over te steken ? Door deze vraagjes oefen je het evaluatievermogen van je kind.

Goed oversteken ?

Een geheugensteuntje

Om goed te kunnen oversteken, zoek je steeds een **goede oversteekplaats**. Dit is een **plaats vanwaar je kind het verkeer goed kan zien en het zelf goed gezien wordt**.

Dit wil zeggen : niet in een bocht of op de top van een helling, niet achter een boom of reclamebord, niet tussen geparkeerde auto's. Je steekt het best over op een zebrapad. De voetganger die oversteekt of op het punt staat dit te doen, heeft voorrang (dit geldt enkel voor zebrapaden waar geen verkeerslichten zijn en geen agent staat).

Dit betekent dat de bestuurder moet kunnen stoppen bij het naderen van een zebrapad. Hij moet zijn snelheid dus aanpassen met het oog op eventuele overstekende voetgangers. Voorrang is echter niet gelijk aan veiligheid. Auto's kunnen niet zomaar opeens tot stilstand komen, en bovendien zijn er nog steeds veel bestuurders die geen rekening houden met de nieuwe voorrangsregel. Bovendien benadrukt het verkeersreglement dat voetgangers zich steeds met de nodige voorzichtigheid op de straat moeten begeven, rekening houdend met het naderende verkeer.

Het is verstandig je kind niet te vroeg over deze regel te spreken. Kinderen hebben nood aan duidelijke opdrachten en hebben de neiging regels vrij strikt toe te passen. Je kind vertellen dat iedereen verplicht is het voorrang te geven als het zich op een zebrapad bevindt, kan het de verkeerde gedachte geven dat het daar niets kan overkomen. Leer je kind een ommetje te maken als er dichtbij de plaats waar het wil oversteken verkeerslichten zijn. Daar zal oversteken alleszins gemakkelijker zijn.

Wanneer je met je kind de straat op gaat, doe dan zelf wat je wil dat je kind ook zou doen.

Oversteken in een rustige straat zonder geparkeerde auto's

1 Stop voor de rand van de stoep, de berm, het fietspad...

2 Kijk naar links, kijk naar rechts.

3 Komt er verkeer aan? Wacht en kijk opnieuw.

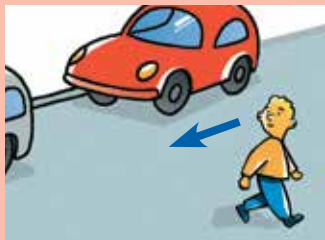
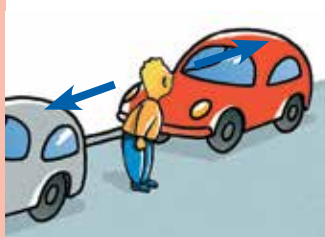
4 Komt er geen verkeer? Steek dan recht over aan staptempo, terwijl je blijft kijken.

Oversteken tussen geparkeerde wagens

(zoveel mogelijk te vermijden, maar soms is er geen andere oplossing)

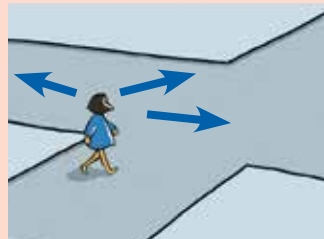
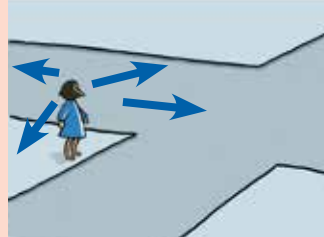
- 1 Kies een plek waar er geen bestuurders in de geparkeerde auto's zitten.
- 2 Stap tussen de auto's tot waar je kind een overzicht heeft op de rijbaan.
- 3 Kijk naar links, kijk naar rechts.
- 4 Komt er verkeer aan? Wacht en kijk opnieuw.
- 5 Komt er geen verkeer? Steek dan recht over aan staptempo, terwijl je blijft kijken.

Oversteken op een kruispunt zonder verkeerslichten

- 1 Stop aan de rand van de stoep, de berm, het fietspad...
- 2 Kijk naar alle kanten vanwaar verkeer kan komen.
- 3 Komt er verkeer aan? Kijk opnieuw naar alle kanten.
- 4 Komt er geen verkeer? Steek dan recht over aan staptempo, terwijl je goed kijkt of de auto's die afslaan je wel voorrang geven.

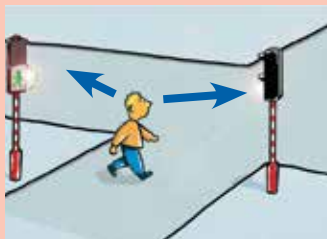

Een kruispunt met verkeerslichten oversteken

1 Stop aan de rand van de stoep, de berm, het fietspad...

2 Staat het mannetje op rood? Wacht.

3 Is het groen? Kijk naar alle kanten om er zeker van te zijn dat de voertuigen je wel voorrang geven (let daarbij vooral op de voertuigen die afslaan).

4 Als dit het geval is, steek dan recht over aan staptempo, kijkend naar alle kanten vanwaar verkeer kan komen.

16

Joe, hoe, mama, ik kom!

Kinderen laten zich ook in het verkeer vaak leiden door hun gevoelens. Als mama of opa aan de andere kant van de straat staat, vergeten ze op slag al de rest.

Roep niet naar je kind, of wacht het niet op aan de overkant van de straat. Leer je kind te wachten tot de volwassene bij hem komt.

Weer krijg je dezelfde belangrijke boodschap: vertraag. Voor een kind zal er altijd wel een goede reden zijn om plotseling de straat op te rennen.

Altijd
vriend,
nooit
vijand?
Hmm...

Voor een kind is een regel een regel die alle mensen moeten respecteren. Maar in de werkelijkheid is dit niet het geval.

Je kan het best de "veilige" situaties op de straat relativiseren. Het groene mannetje en het zebra pad bieden geen absolute veiligheid. Ook dan is het nodig om goed uit te kijken vooraleer je oversteekt.

Respecteer het verkeersreglement. Vertraag bij het naderen van een zebra pad. Staat er geen agent en zijn er geen verkeerslichten, dan hebben voetgangers daar altijd voorrang. Je moet dus steeds kunnen stoppen. Als je afslaat, moet je overstekende voetgangers voorrang geven.

Vanaf welke leeftijd kan een kind alleen de straat op?

Op deze vraag bestaat geen pasklaar antwoord. Dit is sterk afhankelijk van een aantal factoren zoals de omgeving waarin het kind zich bevindt, het verkeer (veel of weinig, snel of traag, het type voertuigen...), de rijpheid van het kind, de ervaring die reeds werd opgedaan, of de route die het kind moet volgen gekend is of niet, de moeilijkheden die zich op deze route kunnen voordoen, de weersomstandigheden... Uit studies is gebleken dat kinderen niet in staat zijn om efficiënt op alle verkeerssituaties te reageren vóór ze de leeftijd van 8 à 9 jaar hebben bereikt. Overschat hen dus niet!

De eerste trajecten die je je kind alleen laat afleggen, moeten vooraf samen overlopen en geoefend worden.

Joepie,
ik mag voor!

Als je een kind een teken geeft om over te steken, dan zal het dit wellicht doen zonder nog verder goed naar alle kanten te kijken.

Indien deze situatie zich voordoet, wanneer je samen met je kind op stap bent, maak dan van de gelegenheid gebruik om je kind te leren dat het nooit zonder nadenken mag oversteken en dat het zeker goed naar alle kanten moet kijken.

18

Hé! Doe zelf wat je zegt!

Kinderen hebben het niet steeds even gemakkelijk. Enerzijds leren ze regels die ze willen naleven, anderzijds krijgen ze vaak slechte voorbeelden te zien. Bovendien willen kinderen vaak net zoals de groten doen.

Geef steeds het goede voorbeeld. Hou je aan de regels als je wilt dat je kind dat ook doet. Word je niet vergezeld door je kind, dan zijn er nog steeds andere kinderen die je observeren: geef ook aan hen het goede voorbeeld.

Openbaar vervoer, kinderen toegelaten

Bus, trein, tram en metro, misschien moet je ze maar eens uitproberen met de kinderen. Het openbaar vervoer is een veilig vervoermiddel en voor kinderen vaak een heel avontuur. Ook met het openbaar vervoer rijden moet je leren.

De eerste stap bestaat uit het aanleren van een aantal handelingen terwijl je kind je vergezelt. Vervolgens moet je je kind vertrouwd maken met de route en de vervoerswijze als het zich regelmatig alleen moet verplaatsen (als je kind bijvoorbeeld met de bus naar school gaat). Uiteindelijk kan het dan later alleen naar nieuwe bestemmingen reizen .

Bij de halte

Als je je kind vergezelt

- Toon duidelijk waar de halte ligt.
- Toon je kind het uurrooster en leg uit waarvoor het dient.
- Wacht op een veilige plaats op de bus of de tram (dus niet op de rijbaan!)
- Als de bus of de tram aankomt, ga dan na of deze de juiste bestemming heeft en de juiste richting uitgaat.
- Geef de chauffeur een teken om te stoppen.
- Als de bus of de tram aan de stoeprand stopt, hou dan voldoende afstand van de stoeprand.
- Toon je kind hoe het de deuren moet openen. Als de tram in het midden van de straat stopt, kijk dan goed of de auto's je laten voorgaan terwijl je in- of uitstapt.
- Wacht tot de passagiers zijn uitgestapt vooraleer zelf in te stappen.
- Als je bij de metro het geluidsein hoort, stap dan niet meer in. Je zou wel eens tussen de deuren terecht kunnen komen.

Je kind reist alleen

- Leer je kind alles toe te passen wat jullie eerst samen hebben ondernomen.
- Leer je kind het uurrooster te raadplegen. Let op de speciale vermeldingen onder aan het uurrooster (*"rijdt enkel op zon- en feestdagen"*, *"rijdt enkel tijdens het schooljaar"*).

Tijdens de rit

Je vergezelt je kind

- Ga meteen zitten of hou je vast aan de handgrepen of verticale stangen.
- Leer je kinderen dat het sympathiek is om op te staan voor bejaarden, mensen met een handicap en zwangere vrouwen. Hoffelijkheid en beleefdheid zijn noodzakelijk tijdens verplaatsingen met het openbaar vervoer.
- Druk op het belletje als je je halte nadert (niet te verwarren met de rode alarmbel) en begeef je tijdig naar de uitgang, zeker als er veel passagiers zijn.
- In sommige vervoermiddelen gaan de deuren niet vanzelf open aan elke halte : de passagier moet dan op een knop drukken.

Je kind reist alleen

- Leg uit dat het niet te ver van de uitgang moet gaan zitten als er veel passagiers zijn.
- Zeg dat de chauffeur zo weinig mogelijk gestoord mag worden.

Bij het uitstappen

- Wacht tot de bus of tram weer vertrokken is alvorens over te steken. De automobilisten die de bus inhalen, zien je niet staan. Jij moet je dan ook te ver op de rijbaan begeven om te kunnen kijken of er geen auto's aankomen.
- Als de tram in het midden van de straat stopt en er is geen vluchtheuvel, kijk dan goed of de auto's die komen aangereden wel degelijk stoppen alvorens je je naar de stoep begeeft. Hetzelfde geldt voor fietsers die op het fietspad fietsen.

- Haal een bus of een tram bij een halte niet in. Kinderen (of volwassenen !) kunnen vlak voor de bus of tram oversteken en zo plots voor je auto terecht komen. Als je toch inhaalt, doe dat dan met matige snelheid zodat je steeds tijdig kan stoppen.
- Als een bus of een tram in het midden van de straat stopt om passagiers te laten in- en uitstappen langs de kant waar jij rijdt, langs de kant waar jij rijdt en er is geen vluchtheuvel, dan moet je altijd stoppen. Nadien mag je slechts met matige snelheid opnieuw vertrekken.
- Let extra goed op als je een voertuig met dit bord ziet : het betreft hier schoolvervoer. Als de vier richtingaanwijzers van de schoolbus knipperen, dan **moet** je vertragen en zo nodig stoppen. Dit betekent immers dat kinderen kunnen in- of uitstappen, en dat willen ze natuurlijk liefst allemaal tegelijkertijd. Door al dat duw- en trekwerk is een val gauw gebeurd.

De straat leer je kennen op straat

Naar de school, de sporthal, op familiebezoek, op uitstap... de meeste verplaatsingen met de kinderen gebeuren steeds vaker met de auto. Zo wordt het natuurlijk moeilijk om je kind wegwijs te maken in het verkeer. Psychologen, sociologen en leerkrachten lichamelijke opvoeding zijn het er over eens : het kind dat als een pakketje van de ene naar de andere plaats wordt vervoerd, verliest het contact met de omgeving, kan zich pas veel later zelfstandig verplaatsen en mist een zekere vorm van sociaal leven.

Door overbescherming brengt men kinderen in gevaar. Hoe kunnen ze immers zelfstandig zijn in het verkeer als ze nooit de gelegenheid krijgen om te oefenen ? Kunnen sommige korte verplaatsingen niet te voet gebeuren ? Win je echt wel tijd door de auto uit de garage te halen, alle kinderen vast te klikken en drie keer rond te rijden op zoek naar een parkeerplaats ? Mocht je toch tijd verliezen door de auto niét te gebruiken, denk er dan aan dat je kind er heel wat ervaring mee wint en jij je misschien zekerder voelt wanneer je oogappel alleen de straat op gaat.

Haachtsesteenweg 1405
1130 Brussel
T. 02/ 244 15 11 - F. 02/216 43 42
E-mail: info@bivv.be - www.bivv.be

Deze brochure kan je downloaden via www.bivv.be

Augustus 2015. 5de uitgave.
Tevens beschikbaar in het Frans.